

ARDEALUL

ZIAR POLITIC INDEPENDENT. APARE SĂPTĂMĂNAL

Prim-redactor: PETRU BOLOVAN

MOTTO:

*Afară cu ticăloșii.*Redacția și administrația
Viena VIII.,
Schönborngasse 12
Telefon 38.0.42.

CĂTRE CĂTANELE NOASTRE

La Ivangorod, la Gorlitze, în Carpați, la Lovcen și pe Dunăre, la Görz și în Alpi cu sângele vostru ați apărat scumpele hotare ale Ardealului și moartea cosea șiruri întregi dintre voi și peste cadavrele fraților voștri ați apărat pământul strămoșesc.

Zid ați format la Ciucia și la Zam, peste care ideea distrugerii n'a putut pătrunde în Ardealul vostru scump.

Și luni dearândul ținuteți sunteți prin Besarabia, devenind unealta unor pătimiși, cari nu caută alta decât să fure.

Martiri ați fost și sacrificii ați adus pentru idealuri străine, pentru ambiția altora.

Și care vi-a fost răsplata? Injurăturile împomădaților și fardaților din regat, cingătoarele, pe cari nici din nume nu le cunoșteți și chinul de a ști că la voi așa părinți și neveste sunt expuse barbariei veneticilor și necuratilor. Avutul vostru agonisit cu sudoarea feței voastre pradă a rămas rechizițiilor unor nechemăți.

Și cine v'a luat apărarea? Nimeni, căci cei chemați s'o facă s'au arătat nepăsători față de nevoile voastre și păsurile voastre n'au mișcat pe nimeni, ca și când ați fi fost niște străini față de care nimeni n'avea nici o datorie.

Lăsatu-vau să fiți purtați prin locuri străine și de interesele și de sufletul vostru plin de entuziasmul libertății stoarsă prin atâtea jertfe de sânge.

Vi s'a promis improprietărire și voi tot săraci ați rămas, căci nimeni nu este zorit să vă răsplătească sacrificiile să vă recunoască meritele.

Și cu amarul în suflet cu durerea în sân cuprinși de dorul după ai voștri vă instruește vă pregătește pentru un nou război cerându-vă noi sacrificii, noi jertfe. Și nimeni nu s'a găsit să pună capăt unei nebunii să provoace readucerea voastră în garnizoanele din Ardeal aproape de ai voștri, gata de a apăra nu Besarabia la Nistru ci Ardealul în Carpați.

Voi tăceți și răbdați, căci nu se găsește printre voi nimeni, care să se ridice împotriva nedreptății ce vi se face, împotriva hărțuelii careia sunteți expuși. Oțiterii voștri cu cari una erați și cari v'au condus în războiul cel mare au fost unul câte unul parte izgoniți parte forțați să plece, căci nu erau pe placul acelor, cari consideră Ardealul ca și o moșie particulară. Ați rămas singuri de tot.

Chemarea voastră un este să apărați interese străine să sprijiniți veleitățile de megalomanie a unor netrebniți, nici să dați posibilitatea unora ca să se lăfăiască în slujbe și demniități, sau să se îmbogățească pe urma jertfelor voastre a bărbăției și vitejiei voastre.

Dați-vă seamă despre starea în care vă găsiți și gândiți-vă că nimic n'ați câștigat și că azi mâine veți găsi cu groază că servind ca acum interesele altora voi pierdeți totul și veți ajunge la sapă de lemn, cerșetori în țara voastră pentru care v'ați jertfit.

Menirea voastră nu este, ca prin jertfele voastre să fie satisfăcut imperialismul bucureștenilor, nu este ca prin absența voastră de la căminurile voastre se faceți posibilă lățirea imoralității în Ardeal.

Soarta voastră nu poate fi iobăgia și nici jalea că ai voștri sunt dați pradă violării.

Locul vostru nu este în Besarabia, Bucovina, sau regat, căci nimic nu vă leagă de aceste locuri. Locul vostru este în Ardeal, chemarea voastră este să apărați interesele Ardealului, menirea voastră este să fiți păvaza neștrămutată a graunțelor ardelene, soarta voastră trebuie să fie mulțumirea și un trai bun și liniștit, drept răsplată pentru sacrificiile aduse.

Fiii Ardealului nu pot servi și nu pot fi utilizați ca umplătură de tun, ca balast de prisos buni numai ca prin ei alții să-și poată face treaba.

Copiii Ardealului trebuie să revie în Ardeal numai acolo este locul lor și dacă cei de la cârmă nu vor să înțeleagă aceasta, vor fi nevoiți să o înțeleagă.

Ardealul este prin politica de acaparare a guvernărilor de la București în dublu pericol. Colosul de la nord se pregătește de lovitură, iar acasă în Ardeal veneticii din regat despoaie și fură ca în codru și nimeni nu se găsește să pareze pericolul de la nord și să aducă liniște și mulțumire în Ardeal. Țara noastră bogată, Ardealul scump a ajuns să fie pradă tâlharilor și a hoților, a ajuns de batjocura tuturor nespălaților și nechemăților.

În lumea noastră politică din Ardeal bântue discordie. Rupți în partide în dosul cărora se ascund interese individuale nu se mai gândește nimeni la Ardeal și binele obștesc.

Aceasta desbinare dă tărie acelor, cari nici odată nu s'au gândit la binele vostru, ci numai la faptul cum ar putea

se exploateze Ardealul cu mai mare înverșunare.

Autonomia satelor, a comitatelor ne-a fost răpită. Școlile, cari erau leagănul culturii și al independenței noastre individuale ne-au fost luate. Învățătorii, cari altă dată au fost apostolii credinței și ai moralei, au fost reduși la rolul de agenți electorali ai partidului de la putere.

Instituțiunile culturale, altă dată mândria noastră dispar încetul cu încetul.

A sosit timpul însă când trebuie pus capăt acestei stări, care periclită existența noastră. A sosit timpul când interesul obștesc reclamă sacrificii.

Azi în Ardeal nu există nici un front unitar, acest front trebuie să-l formați voi, cari prin jertfele și sângele vostru ați obținut dreptul de a croi Ardealului o nouă, directivă, directiva independenței. Voi sunteți unicii, cari nu v'ați făcut vinovați de a urmări tendințe individuale, deci inițiativa dela voi trebuie să pornească.

Voi trebuie să dați semnalul că tot ce este ardelean, are datorii față de Ardeal.

Este datoria voastră să vă întoarceți la căminurile voastre și să organizați acasă rezistența. Porniți deci, căci ar fi păcat pentru fiecare picătură de sânge, care ați vărsa-o pe Nistru, căci numărul vostru ar descrește și cine va apăra glia strămoșească de cele două pericole: rușii și lichelele dela București.

Maiorul S.

CHESTIUNEA

DESPĂGUBIRILOR.

Este cunoscut că comisiunea de raparațiuni se ocupă în mod intensiv da regularea despăgubirilor pe cari Germania va trebui să le plătească.

Drul Hermes ministrul de finanțe german a tratat nu de mult aceasta chestiune la Paris și după cum se pare a reușit se stabilească o înțelegere oarecare, căci presa din Paris aduce vestea, că nota adresată de către guvernul german comisiunii de raparațiuni din Paris a satisfăcut comisiunea așa că ultimul adresat Germaniei pe data de 31 Mai va fi retras.

Dealtfel lucrurile par a lua o turnură favorabilă, căci conferința bancherilor, la care a luat parte și America prin Pierpont Morgan s'a declarat dispusă se acorde Germaniei un împrumut pentru aranjarea chestiunii despăgubirilor, dar pune condițiunea ca acest împrumut se fie garantat de o antantă a Franței și a Angliei.

Dat fiind că lucrurile stau favorabil pentru Germania s'a produs o urcare o mărcii, care desigur că va avea o enormă înrăurire asupra întregii vieți economice a Europei.

Răspuns bârfitorilor.

Ne-am gândit mult până ne-am hotărât să ne impunem disgustul unui răspuns la bârfelile și invectivele aduse la adresa „Ardealului“.

Nu intră în obiceiul nostru, nu zace în caracterul nostru se folosim invective și să bârfim și drept aceia nu vom utiliza nici de data aceasta decât tonul civilizată ce ni se impune ca gazetă serioasă.

Știm că apariția „Ardealului“ a înfuriat pe aceia cari se credeau la adăpost și presupuneau că sunt stăpâni în Ardeal. Știm, că o mulțime de oameni, cari făceau pe naționaliștii au tresărit la apariția ziarului nostru, pentru că văd în noi pericolul, care le amenință interesele. O mulțime de indivizi sub titlul de a fi conducători, conduceau lucrurile în așa fel că acelea păreau a cadra cu interesele Ardealului, de fapt însă nu serveau decât ambițiunii personale. Nu vrem se arătăm cu degetul spre aceia pe cari îi vizăm și nici nu vrem să înșirăm o mulțime de fapte, cari ar necesita o severă critica și în cele mai multe cazuri chiar fierul roșu. Nu le înșirăm toate acestea, nu că ne-ar fi teamă să o facem, ci pentru că nutrim speranța, că vinovații vor ști să se îndrepte și că vom avea fericirea să-i felicităm pentru că au avut tăria să se ridice deasupra micimei situațiilor de tot felul, precum și deasupra intereselor individuale, cari n'au nici o comunitate cu binele public. Tăcem deci.

Presei din București, care în furia ei nepuțincoasă s'a năpustit asupra noastră acoperindu-ne cu invective îi aratăm tot disprețul moralității noastre și dacă totuși îi răspundem, o facem pentru că suntem datori cetitorilor ardeleni cu lămurirea chestiunii.

În primul număr al ziarului nostru am spus cetitorului, că aparam când putem cum putem din bani agonisiți cu sudoarea feței noastre și nu suntem dispuși să negociem cu nimeni, așa că nimeni nu ne sprijinește și nici nu îndrăznește să se apropie de noi cu propuneri de felul acesta. Asta-i adevărul asupra ziarului nostru.

În ce privește tendința noastră ea este clară. N'am ascuns scopul nostru nici pentru un moment. Vrem independența Ardealului cu ori ce chip și prin ori ce mijloace, prin deslipirea de regat. Vrem o altă orientare externă, care să ne pună la adăpost din punct de vedere economic și se pareze pericolul slav.

După cum nimeni nu ne vine în ajutor în ce privește apariția ziarului, nici în atingerea scopului nostru nimeni nu ne ajută. Nici n'am recurs la ajutorul nimănui, pentru că sperăm că vom atinge acest scop și făcând ajutor străin prin noi înșine ajutați de integritatea popoului ardelean și mai ales a românilor din Ardeal.

Și acum vom da fiecărui răspunsul cuvenit:

„Universul“ se ocupă de noi într'un articol de fond și judecând după stil articolul a fost scris de un gazetar serios, care evită invectivele, trivialitățile și murdăriile. Numai acestei bănueli poate mulțumi d. Stelian Popescu că nu facem ituzii la un trecut nu prea îndepărtat.

Autorul ne acuză de tendință vinovată. Pentru ce găsește oare autorul că tendința noastră de a scutura jugul de pe gât ar fi vinovată? Dacă ar privi în jurul său ar trebui se constate că în toate statele succesoare se observă o luptă crâncenă pentru independență. Croații din Iugoslavia și slovacii din Cehoslovachia nu fac la fel? Și apoi care ar fi binele, ce ne-ar îndemna să ne simțim fericiți sub domnia Averescilor a Bratienilor și mai stiu eu cum îi chiamă?

Eu singur am cetit în Universul de atâtea ori, că Ardealul este nu numai părăsit dar și exploatat, așa că ne miră că nu găsește, că tendința noastră este justificată și că am fost forțați să pornim pe calea aceasta și acum este prea târziu să revenim căci ne lipsește nu numai crezul dar și încrederea.

Nu afectăm, tonul țăranelui, care ne cetește (sic) ci tonul convingerii noastre, tonul care găsește răsnet în Ardeal nu numai la țărani, dar și la intelectualii „rezervați“.

„Universul“ găsește că inscripțiunea noastră „Vrem Ardealul pentru ardeleni“ este lapidară

și simplă. Îi răspundem că ea este mai presus de toate sinceră și izvorâtă din sufletul milioaneilor din Ardeal, negăm însă că pentru noi România întregită ar fi o durere, nu, ea este o nefericire, care pune în pericol existența noastră ca popor ardelean.

„Universul“ ne vestește că intrarea noastră în țară a fost oprită și deci nu vom mai otrăvi sufletele. Bun, căci oprirea de a mai intra în țară dovedește că suntem cineva și că scrisese noastre au pătruns adânc în suflete. N'au putut însă otrăvi decât pe cei din regat. Cei din Ardeal își dau seama că există o mână de oameni, cari lucrează desinteresat pentru ei și acest fapt doare la București și ustură.

„Universul“ cere apoi ca să se sfârșească comedia. Da și noi dorim același lucru. Să se sfârșească tragicomedia României Mari odată, căci prea multe lacrimi am vărsat pe urna ei. Pentru noi ea a fost o tragedie, comedie a fost numai pentru cei din regat, cari credeau că se pot hrăni nepedepsiți din sângele nostru.

De ce o fi crezând oare Universul că ne ascundem după deget? Credem că am fost destul de sinceri și nimic nu am ascuns din ceia ce am vrut.

La sfârșit „Universul“ vorbește de Dzeu și „puterile noastre“ cari au înfăptuit România Mare. Aceasta afirmație este cam îndrăzneță Dzeu nu s'a amestecat în acest joc urât, iar în ce privește „puterile noastre“ să ne dea Universul voie să rădem cu poftă. Totul a fost noroc și naivitatea sau prostia noastră din 1 Decembrie 1918 dela Alba Iulia, care acum se răzbuună în mod cumplit.

„Izbânda“ nu ne mai face cinstea unui articol de fond și ne acuză că sufletul ar fi în sfrâinatate. Compătimim pe cei dela Izbânda, cari nici acum n'au auzit încă strigătul de disperare din Ardeal: „Mai bine a fost sub unguri“ și nu înțeleg că așa cum e nu mai poate merge.

Izbânda își face plăcerea numindu-ne pamflet și afirmă că hațjocorim tot ce este specific românesc. Întrebăm că ce este specific românesc în regat. Obiceiurile, moravurile sunt ele românești? Nu, ele sunt nu amalgam de occidentalism decadent și bizantinism imoral.

Da cerem nu autonomia ci independența Ardealului, căci nu suntem nici moșia nici robii nimănui.

Originea noastră este în sufletul ardelenilor, tradătorii și renegații nu suntem noi ci aceia, cari au călcat în picioare hotărârea dela Alba Iulia.

„Viitorul“ organul dinastului de la Florica este mai prudent scrie două coloane întregi, ca apoi la sfârșitul celei de a treia să se ocupe și de noi în 5 rânduri. Dar să vedem ce este:

După ce se plânge că în toate țările din lume, partidele politice fac front comun înspre afară, stabilește că în țara românească lucrurile stau aifel, căci mai ales presa din Ardeal și în speță aceia a partidului național român ațată.

Drept exemplu Viitorul citează din „Patria“ un articol, care s'a ocupat de o deputațiune de țărani ardeleni, care n'a fost primită în audiență de către rege. Acest articol al „Patriei“ ar fi cuprinzând și următoarele:

„Audiențele aceste populare erau în tradiția dinastiei de Habsburg și guvernele ungurești respectau tradiția; Cuvintele de mângâiere ce le împărțea împăratul; grațierile ce le acorda: ajutoarele bănești cari de multe ori aproape secău caseta particulară a împăratului, scutirile de armată neprevăzute de lege; plângerile împotriva abuzurilor administrative pe cari le asculta cu blândețe și la cari răspundea că nu s'au săvârșit cu voia lui, „dacă s'au săvârșit, întăreau în popor credința în împăratul bun și ocrotitor și cimentau ideia de ordine“.

Viitorul găsește că comparația dintre ceia ce a fost și pentru că găsește că ar fi așa adaugă:

„Noi credem că acest articol era destinat ziarului unguresc „Ardealul“ și numai dintr'o greșală regretabilă a putut se apăra în coloanele Patriei“.

Uite așa „Viitorul“ Noi din partene răspundem Viitorului, că așa era pe timpul când eram prigonii și nu ca acum când țărani

sunt gonii dela poarta lui vodă. Spre neamul tuturor regretăm din adâncul inimii, că nu mai este așa cum a fost, dar regretăm și mai mult că a trebuit se fie așa cum este. Precizăm însă că nu ne pare deloc rău că am scăpat de domnia ungurească, regretăm însă că am făcut prostia de a ne uni cu România dând prilej ca ai noștrii să fie gonii dela ușa, care în ori ce împrejurări trebuie să li se deschidă, din datorie și recunoștință pentru darul prezentat pe talerul de aur prin hotărârea dela Alba Iulia. Aceasta hotărâre a fost călcată în picioare și deci regretăm noastre și tendințele noastre sunt bine justificate.

Într'un alt articol „Viitorul“ ocupându-se tot de noi scrie:

„Ticătoșii ce au trebuit să fugă din țară gonii de rușinea faptelor lor cu banii dușmanilor neamului, caută azi să revie ca stăpâni având ca punct principal al programului autonomiei Ardealului cu ori ce preț și cu ori ce mijloace.“

Răspundem:

Nu rușinea faptelor noastre ci odiozitatea faptelor voastre, brutalitatea și nedreptatea pe care ați inaugurat-o în Ardealul nostru ne-am forțat să pribegim și am pribegit nu cu banii dușmanului ci cu bățul de cerșetori în mână pe care ni l'ați impus voi cei ce ne exploatați ca pe niște robi.

Nu negăm nici pentru un moment, că cautăm să revenim, dar nu ca stăpâni, ci ca fii liberi ai unei țări libere. Negăm că am vrea mări autonomia Ardealului, căci urmărim un mult mai mult. Urmărim complectă noastră independență salvarea de sub jugul vostru, de sub despotismul vostru, de sub imoralitatea voastră. Și vom reuși, căci cultura noastră superioară ne va ajuta să convingem lumea, că sunteți niște ticătoși.

Regretăm că n'am putut ceti articolul în întregime în „Viitorul“ ci luăm pasagiul chestiune din „Epoca“.

Organul dlui Nicușor Filipescu & Pizana întreabă „Viitorul“, că ce este cu Maitezen și Fortunștii, cari au semnat § 11 al manifestului lui Sturdza, nu sunt și aceștia ticătoși demni de ultima formă a disprețului omenesc? Apoi termină:

„Ticătoși sunt numai trădătorii, cari au rămas neocrotiți de guvernul liberal, neincuscriti cu generalii Văitoianu și Moșoiu?“

N'ar mai trebui se comentăm, dar o facem totuși și întreabăm, noi suntem oare ticătoși cari din legitimă indignare și de amarul care ne apasă cerem ce ni se cuvine, sau guvernul liberal, care a făcut ultimile alegeri așa cum le-a făcut, asigurându-și candidații prin furt prin efracție?

Acest guvern nu mai merită nici disprețul vreunui din noi, căci pentru acești cavaleri a nopții nu există decât măcuica prin care societatea ar putea fi salvată de cea mai odioasă lepră a cugetării și a moralei.

Cel mai frumos articol îl scrie despre noi „Gazeta Transilvaniei“, cel mai vechi organ românesc, de al cărui nume se leagă munca celor mai de seamă fii ai Ardealului.

După ce un jumătate de secol acest ziar a fost izvorul și retorta limbei noastre, conducătorii lui de acum au găsit cu cale să se acimatizeze și se uzeze aceleși expresii pe cari le uzează Epoca atunci, când în furia nepuțincoasă face bale și spume la gură.

„Gazeta Transilvaniei“ ne numește pur și simplu pamflet și afirmă că suntem agenți provocatori și conchide că Viitorul nu este străin de noi, căci aifel nu ne'ar folosi ca armă împotriva „partidului național“. Asta-i bubă, dacă liberalii nu ne învinovăteau că întretinem legături cu fruntașii ardeleni confratele brașoveni avea o părere mai blândă despre noi și nu spumea de furie. Partidul este totul. Ardealul și ardelenii trec pe al doilea plan, partidul care este mereu identificat cu Ardealul orosit și betjocorit de venetici, grație tocmai partidului național.

„Gazeta Transilvaniei“ este separată toc, că liberalii aruncă vina în spinarea partidului național și își pierde cumpătul risipindu-și energia în invective nedemne de noi ardelenii. Aceasta furie însă dă de bănuie și credem că nu greșim, când afirmăm că partidul național nu mai este stăpân pe situație și că aceasta este urmarea firească a greșelilor din trecut.

Răspuns Părintelui L. M.

Taică Părinte.

Scrisoarea DTale am primit-o îți mulțumesc pentru bunăvoința pe care mi-o arăți, îți mulțumesc însă și mai mult pentru asigurările de dragoste pe cari mi le transmiți. Din partea mea te pot asigura că îți păstrez aceleași sentimente și o stimă nespuse de mare.

Aceste sentimente și aceasta stimă mă fac să îți dau răspuns la reproșurile pe care mi le faci și mă folosesc de ocazie ca să îți mulțumesc din suflet, că nu mă crezi vândut străinilor ci ai convingerea că numai dragostea adevărată m'a făcut să încep lupta împotriva uzurpătorilor.

Iartă-mă că îți răspund în public, dar scrisoarea DTale merită să fie relevată. Ai atins chestiuni, cari nu pot rămâne secretul nostru. Ai deschis probleme despre cari trebuie se afte toată suflarea din Ardeal.

Dar să mergem pe rând.

DTa m'ai botezat și mi-ai urmărit firul vieții până când m'am făcut om, dar și după aceaste tot aceiași dragoste mi-ai arătat ca pe timpul când cu degetul în nas îți dădeam târcoale ca să-mi dai un fagure de miere, o nucă sau un măr și cum ți-am dat dreptul când eram copil să mă dojenești dacă făceam vreauna boacăna îți dau și acum dreptul să mă povățuești și regret că nu te pot asculta. Nu te pot asculta pentru că nu mai sunt stăpân pe amarul, care s'a îngământ în sufletul meu, pentru că inbec glia strămoșească cu mult mai mult decât se pot tolera ceia ce se petrece acasă cu voi cu toți, cari îmi sunteți atât de dragi.

Incepi prin a-mi scrie că nu trebuia să mă pun în fruntea acestei mișcări, care mi va procura multe neplăceri. Se poate că ai dreptate, dar trebuia se facă cineva începutul. L'am făcut eu și nu regret deloc.

Mă povățuești să-mi agonisesc bine mica bogăție ce o am. Îți răspund că nu aș fi putut-o plasa mai bine decât jertfindu-o pe altarul dragostei față de voi și față de Ardeal. O voi face, dar să știi, că nici odată un voi regreta jertfele aduse, pentru că am convingerea că sămânța pe care o sămân va aduce roade și că aceste roade mă vor despăgubi cu abundență.

În scrisoare DTale susții că ținta mea nu prea are șanse de reușită și că sunt prea slab ca să ating ținta. O știu aceasta și eu și am știut-o când a apărut primul număr al ziarului meu și totuși nu am ezitat să pornesc la luptă, pentru că nici exclus nu este că voi reuși. Nu voi reuși numai în cazul când voi cei de acasă mă veți lăsa baltă și-mi veți întoarce spatele, ceia ce nu cred pentru că dacă ar fi așa ce zor ai fi avut să-mi scrii DTa și alții în tonul și felul cum mi-ai scris.

Fiecare literă, fiecare cuvânt al scrisorilor primite de la voi dovedesc cu prisosință, că voi toți sunteți cu mine și numai groaza de represalii vă face să nu mă urmați fățiș. În privința aceasta mă folosesc de expresiunea DTale care sună:

„Ai dreptate când afirmi, că numai independența ne mai poate mântui și că autonomia ar fi azi prea puțin pentru noi și nu ne-ar mai îndestula, dar...” etc.

Ei vezi Părinte, că am dreptate și că a trebuit să pornesc aceasta luptă. Eu unul nu pot admite nici un „dar”, căci ar fi o lașitate. Am toată încrederea în poporul nostru și știu că se apropie timpul când va scutura jugul de

pe gât. Sunt fericit că contribui și eu ca acest gest să se producă cât de cu grabă.

Mă întrebi ce mă voi face, dacă mă vor ataca și mă vor bârbi căutând să mă facă imposibil în fața voastră? Nu voi face nimic, nici măcar nu mă voi apăra, căci cel ce pleacă la luptă știe ce-l așteaptă și nu-și face iluzii în ce privește soarta care-i este rezervată.

Mă mai întrebi ce mă voi face dacă mi se vor isprăvi banii? Îți răspund că nu știu și nu-mi bat capul, după mine potopul.

Îmi scrii, că nu te poți împăca cu ideea că apărând ziarul la Viena toată lumea va afla de trista noastră stare și că ne vor râde străinii pentru naivitatea de la Alba Iulia. Nu ne vor râde, căci aproape toată Europa știe deja că am fost induși în eroare și batjocoriți în mod neuman. De altfel ce ne pasă râsul aceluia, cari nu ne interesează. Din partea mea sufer de senzibilități de felul acesta și apoi țin că cel ce râde pe urmă râde cu mai mare poftă.

O altă obiecțiune a DTale este că toată lumea chiar și străinii mă vor bănuși că servesc interese străine de noi. Nu cred, căci cine a cetit un singur număr o trebuit să se convingă că nu reprezintă nici un interes străin și că scriem în mod obiectiv și serios. Exteriorul gazetei dovedește de altfel că nu pea dispunem de fonduri abondente, ori știut este că dacă străinii ar căta să ne exploateze ar pretinde ca exteriorul ziarului se fie altfel.

În ordine de idei, treci apoi la frunțașii pe cari i-am atacat și-mi dai se înțeleg că aceștia n'au meritat cu nimic vehemente noastre atacuri și-ți exprimi părerea că deservesc Ardealul, când fac imposibili tocmai pe aceia, cari conduc mișcarea pentru emanciparea Ardealului.

Aci mă opresc nițel și stabilesc în mod sincer, că regret și eu că a trebuit să es împotriva lor atacându-i cu vehemență. Crede-mă că m'a durut faptul, dar mă știi că nu pot suferi lucruri nedrepte. Dacă ai cunoaște toate amănuntele ce ne-au fost servite referitor la ei nu te-ai mira deloc că i-am atacat, mai de grabă te-ar surprinde că am fost atât de toleranți.

Nu contest că frunțașii în chestiune conduc mișcarea pentru emancipare, dar mă supără că aceasta mișcare nu se face pentru interesele Ardealului ci în favoarea unui singur partid, fără să se bage de seamă, că lupta aceasta dusă pentru preponderența partidului național în loc să ducă înainte cauza noastră produce desbinare și dă tărie uzurpătorilor. Îți promit că în viitor vom evita atacurile pentru faptele din trecut, dar nu pot garanta pentru eventualele greșeli sau păcate ce le vor comite în prezent sau viitor.

De altfel te pot asigura că nu am atacat ca să distrugem prestigiul cuiva s'au să-l facem politicește imposibil, ci pur și simplu pentru că am sperat că atacându-i, oamenii își vor da seama de păcatele de până acum și vor căuta să se îndrepte, căci numai astfel putem spera ca vom izbuti. În politică asemenea atacuri sunt uzuale și nimeni nu se supără pentru ele.

Un lucru țin să îți spun de pe acum. Socoteala cu cei din fruntea partidului național n'am nicheiat-o definitiv, respectăm însă armistițiul pe care i le-am acordat. Socoteala ne-o vom face după ce ne vom reîntoarce printre voi, vom evita însă să ne spălăm rufele în public.

Confratele brașovean să fie liniștit nu stăm nici în slujba străinilor nici în aceia a liberalilor, suntem noi stăpanii noștri și în loc să ne înjure pe noi mai bine ar face cauză comună cu noi, luptând pentru independența Ardealului cu ori ce preț și ori ce mijloace abandonând cel puțin pentru moment interesele de partid, cari n'au nimic comun cu interesele Ardealului.

De altfel acesta este unicul răspuns „în merito” pe care-l dăm bârfitorilor. Nu am ales calea spre liberare ca să polemizăm cu toți nebunii senzibili, ci pentru Ardeal.

Adam Florieș.

UN NOU RĂZBOI MONDIAL?

Ziarul sârbesc „Novoje Vremja” publică niște pretinse declarațiuni ale lui Lenin pe care acesta le-ar fi făcut unui ziarist străin.

Lenin ar fi declarat următoarele:

„Primul mare război a provocat în Rusia, iar mai târziu în Germania revoluție. Nu putem evita să nu provocăm un nou război și mai mare, care va aduce marile revoluții sociale și în celelalte țări ale Europei, mai ales în Anglia și Franța. Pregătim acest război de doi ani de zile.

Scopul nostru principal a fost înțelegerea cu Germania, ceia ce ne-a reușit așa că împreună cu Germania putem ține piept Europei întregi, ceia ce va avea ca urmare, că viitoarea pace va fi dictată de Rusia și Germania.

Pe Anglia o vom nimici în Asia unde contăm pe Turcia, Persia și Afganistan. Vom dărâma frontul polon, așa că victoria va fi a noastră chiar dacă războiul va dura 30 de ani.”

*

Așa Lenin și după câte am putut afla vorbele lui nu sunt simple amenințări, ci un iminent pericol.

Noi din parte-ne ne-am făcut datoria și am atras atențiunea celor în drept la acest pericol, deja atunci, când convenția ruso-germană a devenit de domeniul public.

Acum avertizăm din nou pe cei de acasă rugându-i să examineze situația cu multă băgare de seamă, căci, dacă vor omite aceasta pericolul nu va mai putea fi nici înlăturat nici parat.

Se știe bine că rușii au concentrat trupe considerabile la granița dinspre Nistru și se pregătesc de atac, căci numai în felul acesta pot rupe lanțul care-i inconjoară.

Am mai atras atențiunea și asupra faptului că pe Nistru se găsesc aproape numai trupe de origine transilvăneană, cari vor fi sacrificate pentru imperialismul celor din regat.

Ne ridicăm vocea înc'odată împotriva stării imposibile în care ne găsim și avertizăm pe cei în drept din nou, ca se nu sacrifice nimic din armata ardeleană.

De altfel vom reveni

Gherease Jucu.

Imi scrii, că cei din fruntea partidului au fost foarte afectați de atacurile noastre și că acestui fapt se mulțumește că presa partidului ne atacă fără cruțare. Aceasta afecțiune ne lasă rece pentru că aci nu este vorba de un individ oarecare, ci de totalitatea poporului din Ardeal, care suferă prea mult din cauza slăbiciunii acestor domni. Sperăm însă că își vor da seama că este timpul suprem ca să-și schimbe atitudinea și să ia calea pe care le-am indicat-o noi.

Mă avertizezi să bag de seamă pentru că liftele dela București să pregătesc de război. Foarte bine, eu m'am obicinuit cu felul cum acești nimerinci înțeleg să lupte. Este la urma urmei mai comod să-ți dobori dușmanul pe la spate decât în luptă dreaptă cu mijloace egale. Credemă că pe toți aceia, cari se vor arăta lași și vor căta să ne pună piedeci în drum îi vom distruge fără cruțare.

Mă întrebi că ce ar fi de făcut ca în Ardeal să se facă nu singur front politic. De și nu sunt acasă și deci multe amănunte din

lupta politică ardeleană imi sunt necunoscute sunt de părere, că acest unic front politic este o imposibilitate.

Nu-mi pot imagina de loc cum ar putea să conducă masele Vajda, Maniu etc. alături de Tăzlăuanu, Goga și c. l.

După părerea mea acest front politic unic s'ar putea realiza numai dacă actualii conducători ar consimți să lupte pentru moment ca simplii soldați, lăsând conducerea unor oameni cu totul noi, pe cari presa jidovită din regat nu i'ar mai putea ataca. Te întreb însă, dacă se va găsi măcar unul, care ar fi dispus la una ca asta? Nu se va găsi, așa că nu ne va rămâne alta decât să-i gonim noi, de și recunosc că aceasta soluție nu este lipsită de pericole. De altfel cred că în privința aceasta atitudinea ne va fi dictată de împrejurările momentelor oportune.

Atât deocamdată voi reveni însă. Inc'odată, mulțumindu-ți pentru dragostea pe care mi-ai păstrat-o, te salut cu inbire fiiască.

P. B.

SĂ LUĂM AMINTE.

In capitala Moldovei la Iași s'a găsit un om, care a îndrăznit să ceară autonomia Moldovei. Acest om este profesor universitar și ca atare are o menire culturală în viitorul țării.

De sigur că d. Pascu profesorul universitar în chestiune n'a fost numit profesor numai așa de florile mărilor, ci probabil pentru că intrunea toate acelea calități necesare acestei funcțiuni.

In general profesorii universitari din toată lumea se bucură de o libertate a gândirii nerestrânsă și nimănui nu i'ar trece prin minte, ca în cazuri, când acestei idei nu corespund vederilor unuia sau altuia, se arunce în droapta și în stânga cu invective, cari dau dovadă nu de cultură occidentală, ci mai de grabă de o decădere morală bizantină.

Dar să luăm lucrurile pe rând.

Profesorul universitar Pascu a scris articolul său bine motivat, cerând autonomia Moldovei în revista Archiva din Iași al cărei director este Ilie Bărbulescu alt profesor universitar, care pe timpul neutralității românești era filogerman convins și după câte știu neplătit. Că Bărbulescu a scris din convingere reese mai ales din faptul, că el și azi tot profesor universitar este, deci autoritățile românești n'aveau de ce să se lege de el.

Faptul că Pascu și-a scris articolul în „Archiva“ dlui Bărbulescu, a fost acela care a determinat presa românească să atace.

Iată cum se exprimă între altele „Epoca“ dlor Pizanis & Nicușor Filănescu:

„Ne imupnem desgustul unui răspuns la cele scrise de profesorul Giorge Pascu de la universitatea din Iași...; imunda puclucațiune „Archiva“ organul filogermanizmului din Iași...; semidoctul universității din Iași...; acțiunea unui dement...; iată ce spune putregaiul universității din capitala Moldovei...; prostului nu-i poți arăta valența incapacității sale...; s. c. l.“

Am citat cele de mai sus ca și retitorul se văză cum sunt tratați aceia, cari au curajul să-și spună părerea în mod sincer și ca se știe că întrucât ar îndrăzni se vorbească de autonomia

Ardealului nu se va putea aștepta decât la invective și epitete analoage, la însinuări și trivialități născute și crescute prin mahalalele Bucureștilor prin lupanare și în obscuritatea nopții.

Este bine că străinătatea nu posedă lmba română, căci și-ar face minunată ideie despre cultura de pe malurile Dâmboviței și ar prinde rădăcini convingerea, că tot ce este român la fel este.

După câte să vede boerii de la București au pus monopol pe convingeri și pe semne au pretenția, că numai ei au dreptul să cugete și să inițieze.

Faptul însă că și în Moldova s'au găsit oameni curagioși, cari au îndrăzneala să-și spună părerea, ridică vâlul care acoperea până acum adevărata stare a lucrurilor din România Mare a dinastului dela Florica și a urechiatului dela Cotroceni.

Articolul profesorului Pascu denotă, că România Mare „idealul“ prin care se dăduse lui Goga posibilitatea flirtului dela Constanța se găsește în plină descompunere și că ajunge o adiere a vântului de toamnă ca toată clădirea lipită cu tâlc să se dărâme.

Ne întrebăm nedumeriți: Ce căutăm noi ardelenii în acest vesper? Ce rost mai are încăpăținarea de a nu voi să recunoaștem adevărata situație?

Nici un rost. Este o slăbiciune, care trebuie să dispară, căci ar fi păcat ca să fim înfițiți de frigurile acestei descompuneri vădite pe care nimeni și nimic nu o va putea apri locului.

Aceasta descompunere trebuie să ne găsească în rânduri compacte gata a ține piept ori cărei împrejurări, mai mult încă să avem grija, ca aceasta descompunere să se pornească cât mai curând și să se termine cât mai de grabă, căci numai așa vom scăpa de un pericol.

Să luăm aminte.

Iancu Azapu.

Haga.

Guvernul francez negociază cu guvernele competente cerând amânarea conferinței de la Haga. Motivele acestei dorinți a francezilor sunt necunoscute.

INFORMATIUNI.

O telegramă din Belgrad anunță garnizoana armatei sovietice din Volga s'a răscolat pentru că de trei luni soldații n'au obținut solda. Garnizoana răscolită a arestat pe toți comisarii politici și a pus stăpânire pe clădirea guvernului.

Garnizoanele din apropiere și în nimea a trecut de partea răscolitului.

Guvernul sovietic a trimis la locul pentru reprimarea răscolitului nuri blindate și artilerie.

*

Tot din Belgrad sosește știrea, că Rusia de sud toți consulii români și polițistii au fost arestați, Arestările în chestiune au fost operate din ordinul comisariatului externelor, dar motivele cari le determinat sunt necunoscute.

*

Prin intermediul băncii austro-ungare guvernul austriac a început negocierii cu grupul financiar Morgan în privința unui împrumut, care ar servi pentru refacerea economică a Austriei dar mai ales pentru stabilizarea valului austriac.

Un trimis al grupului financiar Morgan va sosi în scurtă vreme la Viena să studieze garanțiile, iar de aci va merge la Budapesta, căci după câte se află și guvernul ungar s'a adresat grupului Morgan cu aceiaș cerere.

*

In Anglia se observă o nouă schimbare de front, de data aceasta ea este din nou favorabilă menținerii antantei adică a alianței Franța.

Urmarea firească a acestei atitudini se manifestă în atacuri destul de vehemente la adresa lui Lloyd Georges, care după cum se știe s'a arătat protivnic politicii de război francezilor.

Pentru moment nu se poate aprecia valoarea campaniei pornite împotriva lui Lloyd Georges și nu se poate ști, dacă acesta nu se va distinge la cele din urmă cedând puterea altora. In precajma conferinței dela Haga aceasta va fi o nefericire.

*

Magaziile portului italian din Neapoli au luat foc, care n'a putut fi localizat decât după o muncă încordată de multe ore. Pagubele sunt enorme căci focul a mistuit cantități mari de mărfuri.

*

Din Paris sosește știrea că în tunelul dintre Bourg și Bellegarde, gazurile ce s'au format au ucis întreg personalul unui tren de marfă.

Nefericirea a fost observată de personalul unui tren de persoane, care a trebuit să se oprească pentru că în calea lui se găsea trenul de marfă în chestiune.

Tunelul n'a fost prevăzut cu ventilatoare așa că gazurile n'au putut fi obduse.

*

Exregina văduvă Zita a născut în castelul El Prado din Spania o fetiță.

*

O telegramă din Reval anunță că guvernul sovietelor a hotărât să nu pornească la drum prizonierii maghiari aflători în Rusia până când toți comuniștii aflători în Ungaria nu vor fi sosiți în Letonia.

Un grand scandal culturel en Transylvanie.

Nous nous permettons de diriger l'attention du public cultivé sur le mémoire ci-devant de Msgr. Nicola Balan archevêque de Sibiu que celui-ci a adressé au ministre des Cultes à Bucarest. De ce mémoire chacun pourra voir, ce que nos frères libérateurs font de nos institutions et de nos écoles qui appartiennent à notre religion. Sans commentaire.

Extrait du rapport du Consistoire du diocèse de l'archevêché greco-oriental de Sibiu au ministre de l'instruction publique.

Le ministère des Cultes à Bucarest et le secrétariat général de ce ministère à Cluj a continué dans l'année écoulée, d'une manière de mal en pire sa politique inaugurée, laquelle ne veut pas tolérer les écoles confessionnelles, foulant aux pieds les lois, qui subsistent encore et les ignorant. Le ministère n'a aucun scrupule de supprimer l'autonomie de notre église.

Nos mémoires, nos adresses présentés et nos protestations n'ont eu aucun résultat et c'est en vain que nous nous sommes rapportés sur les lois étant en vigueur et sur ses arrêts, on n'a pas même daigné de nous répondre.

Le ministère et ses organes n'ont pas cessé de poursuivre leur oeuvre destructive avec une véhémence croissante, et ce ministère n'a jamais respecté les lois et cela d'une manière, que des différends et des disputes dangereux pour l'état et l'église en ont été la suite, et ce que nous craignons d'abord est arrivé.

Nous espérons que le changement dans le gouvernement apporterait avec soi un changement dans la politique du ministère des Cultes relativement aux écoles; à cet égard le consistoire métropolitain a présenté le 28 décembre 1921 sous N 347. un mémoire nouveau dans lequel celui-ci désirait que la décision du congrès fût respectée; ce-même mémoire démontrait de plus la déloyauté avec laquelle on traitait notre église et le peu de cas qu'on en faisait.

Ce mémoire eut le même sort que ses précédents: il resta sans réponse.

Nous avons tâché d'énumérer dans un ordre chronologique les démarches faites par le consistoire métropolitain sans avoir mentionné les démarches personnelles que l'archevêque et métropolitain Nicolae avait fait dans cette affaire auprès des différents organes gouvernementaux et même auprès de Sa Majesté le Roi.

Si d'une part nos mémoires, nos adresses et nos interventions sont restés sans réponse, d'autre part les organes

du gouvernement n'ont pas cessé d'ignorer les lois et de ne pas respecter l'autonomie de notre église et ils ont continué leurs procédés destructifs et leur action commencée.

Le secrétariat général de Cluj a donné la réponse suivante le 15/28 Mars à la protestation du consistoire, que celui-ci lui avait présenté au mois de septembre 1921.: „l'ordonnance No 33567—1921 ne pouvait être révoquée ayant été rendue dans l'intérêt même de l'instruction publique“ et il y ajoutait, „nous organisons seulement des écoles publiques là, où il n'y en a pas, ou bien, où les écoles y existant ne sont pas à la hauteur désirée.“

Cette audace avec laquelle on faufile dans des actes officiels des dépositions fausses s'appuyant sur des raisons sans aucune base réelle, dépasse toutes mesures.

C'est un fait généralement connu, que ce fut justement dans notre diocèse, qu'on a laïcisé nos maîtres d'école et qu'on a confisqué les bâtiments appartenant à nos écoles, car c'est dans nos diocèses les plus florissants dans lesquels se trouvaient les écoles qui avaient la meilleure organisation, c'est à dire les écoles des comitats Braşov, Făgăraş, Târnava-Mare et Sibiu.

Les maîtres d'écoles, qui y étaient employés par le consistoire furent supprimés, et on y employa en leur place des „maîtres d'école locaux laïcisés“ nommés à cet égard. C'est ce qui est arrivé à et Zernest, Vidombac, Vlădeni et ailleurs. A chaque occasion dont nous avons pris connaissance nous avons protesté énergiquement auprès du ministre des Cultes à Bucarest et auprès du secrétariat général de Cluj.

Dans les temps des gouvernements hongrois les plus chauvins nous n'avions pas à porter autant de plaintes que dans les deux dernières années écoulées. Nos protestations, dans lesquelles nous dirigeames l'attention des organes gouvernementaux sur la disloyauté de leurs procédés, n'obtinrent aucun succès. L'autonomie de notre église fut foulé aux pieds, les règlements des écoles ne furent pas respectés et d'après les rapports de nos organes subalternes, tous les maîtres des écoles confessionnelles sont devenus les employés de l'état, les écoles elles-mêmes sont „sous organisation“ du point de vue gouvernemental.

Les prêtres même que nous avons chargés par intérim de l'éducation ont été laïcisés et on les a sommés de prêter le sermon, étant employés par l'état.

De cette manière on a miné toute l'organisation de l'éducation et il y règne maintenant une anarchie complète. Nous

ignorons aujourd'hui si l'école religieuse c'est à dire confessionnelle existe encore comme une institution et organisation chrétienne et nationale, ou bien non? Nous ne savons pas si nous avons encore des maîtres d'école confessionnelle. Nous ne pouvons pas dire quel organe est chargé de l'inspection et du contrôle de l'instruction publique? Est-ce l'église ou bien l'état qui a le droit disciplinaire? Qui est appelé à diriger et à décerner les examens? À quel ressort appartient la direction des écoles élémentaires? Les commissions des diocèses ne s'intéressent plus pour les écoles. Les conseils des écoles sous le régime gouvernemental ne sont pas encore constitués. Nos prêtres ont perdu leurs places de directeur des écoles, on n'enseigne plus aux écoliers les cantiques; enfin on ne se soucie point des services des dimanches et des jours de fêtes.

Le résultat de nos travaux séculaires nous fut dérobé sans aucun dédommagement, nos écoles confessionnelles qui étaient aux temps dangereux le directeur et l'appui des âmes roumaines a cessé d'exister, grâce aux procédés injurieux mentionnés ci-dessus.

Le ministère des Cultes à Bucarest et le secrétariat général de Cluj a négligé de nous informer ou bien d'informer nos autorités de cette action destructive, de même ni l'un ni l'autre ne nous a pas laissé savoir quel nouveau règlement est appelé à établir un nouvel ordre. On a procédé avec notre Église comme étant hors de loi.

La vie interne des écoles nous offre le même spectacle douloureux. Le niveau de l'instruction est en général plus bas qu'il ne l'était dans l'école confessionnelle. Le plan d'étude concernant la matière et l'étendue des diverses branches, n'est pas suivi, l'année scolaire commence à la fin de l'automne, — et comme un vénérable chanoine en a fait la juste remarque — et finit quand on en a le plaisir. Il y a des inspecteurs des écoles qui durant trois années n'ont pas même visité leurs écoles. De cette manière le résultat de l'éducation est déplorable. Les maîtres d'école s'excusent disant qu'ils n'ont pas de livres et tout ce qui serait nécessaire leur manque, que les écoliers ne viennent pas régulièrement. Les écoles de répétition ne fonctionnent pas.

C'est là que nous sommes arrivés!

Nous faisons le rapport de ces circonstances au Synode de l'archevêché, pleins d'angoisse sérieuse pour le futur culturel et le moral de nos coreligionnaires, et nous le prions de nous donner de nouvelles instructions relativement aux mesures qui seraient à prendre et au maintien désirable de notre part.

Sibiu le 24 Avril 1922.

Archievêque Bălan.

Ein Kulturskandal in Siebenbürgen

Wir lenken ohne jedes Kommentar die Aufmerksamkeit der Kulturwelt auf das vorliegende Memorandum Sr. erzbischöflichen Gnaden des Metropoliten v. Hermannstadt Nicolae Balan, welches derselbe beim Kultusminister in Bukarest eingereicht hat. Aus diesem kann jeder ersehen, wie man mit unserer Konfession und mit unseren Institutionen umgeht:

Consistorialbericht der griechisch orientalischen Diocese des Erzbischofthums von Hermannstadt.

Das Ministerium für Unterricht in Bukarest, sowie dessen Generalsekretariat in Klausenburg hat im vorigen Jahr in verstärktem Mase ihre Aktion, die auf die Verstaatlichung und auf die Vernichtung der rumänischen confessionellen Schulen gerichtet ist, fortgesetzt und zwar in einer gewissenloser und rücksichtsloser Weise mit Ausserachtlassung der bestehenden Gesetze und der kirchlichen Autonomie.

Die verschiedenen Memoranden, die wiederholten Adressen, sowie unsere Proteste hatten keinen Erfolg, eben so wenig konnten unsere Berufungen auf die klaren Verfügungen der bestehenden Gesetze und die erfolgte Vermittlungen irgend ein Resultat aufweisen; es waren nur Worte die in der Wüste verhallten; wir waren nicht einmal einer Antwort gewürdigt, sogar nach der Intervention des nationalen und kirchlichen Synodes.

Das Ministerium und seine Organe verfolgten auch weiterhin mit einer grossen Vehemenz ihre destruktive Arbeit, ohne Beachtung der Gesetze, so dass daraus die von uns schon in unserem früheren Bericht als zu befürchtend ausgesprochenen für Staat und Kirche gleichmässig schädlichen Reibungen und Zwistigkeiten thatsächlich entstanden.

Wir hofften dass mit dem Wechsel in der Regierung auch deren Schulpolitik sich ändern wird, infolge dessen fühlte sich die metropolitanische Kommission veranlasst am 28/XII. 1921. unter Zahl 347 ein neues Memorandum einzureichen in welchem sie sich für die Inbetrachtung der Entscheidung des Kongresses Stellung nahm und auf das hinwies, dass unsere Kirche gegenwärtig stiefmütterlich und illoyal behandelt wird.

Diese unsere Unterbreitung hatte den gleichen Erfolg, das heisst sie blieb unbeantwortet.

In den vorangehenden Zeilen haben wir in chronologischer Ordnung die Demarchen des metropolitanischen Consistoriums angeführt, ohne der verschiedenen persönlichen Interventionen zu gedenken, die der Erzbischof Nicolae in dieser Angelegenheit mit den verschiedenen Regierungsorganen und sogar mit dem König gepflogen hatte.

Wenn auch alle diese Memoranden, Zuschriften und Interventionen auch

keiner Antwort gewürdigt wurden, so erhielten wir dagegen einen schlagenden Beweis seitens der Regierung für die volle Ignorirung der bestehenden Gesetze und für ihre Gesinnung die auf die Aufwühlung der gesetzlichen Ordnung gerichtet ist und die ihre begonnene Aktion mit Ausserachtlassung unserer kirchlichen Autonomie zielbewusst weiter fortsetzt.

Die Antwort des Generalsekretariats von Klausenburg d. dto. 15 (28) März 1922. auf den Protest des Consistoriums v. Monat September 1921 war folgende: „Die Verordnung No. 33567—1921 kann nicht widerrufen werden, nachdem dieselbe im Interesse des öffentlichen Unterrichts erfolgte“ als Zusatz wurde noch gesagt: „Wir organisieren nur dort staatliche Schulen wo solche nicht bestehen, d. h. wo dieselben nicht auf der gewünschten Höhe stehen.“

Die Tollkühnheit, mit welcher in offiziellen Schriften eine reelle Basis gänzlich entbehrenden Begründungen angeführt werden, ist einfach empörend.

Es ist ja eine allbekannte Sache dass, in unser erzbischöflicher Diocese unsere Lehrkräfte verstaatlicht wurden und dass unsere Schulgebäude requirirt wurden und zwar in den blühendsten Gemeinden, in welchen die bestorganisirten Schulen des Vereinigten Rumäniens vorhanden waren d. h. die Schulen und die Lehrer der Komitate von Kronstadt, Fogaras, Klausenburg und Hermannstadt.

Die durch das Consistorium angestellten Lehrer wurden mit Brachialgewalt von den Schulen entfernt und durch „local verstaatlichte“ Lehrer ersetzt. So geschah es in Zernest, Vidombak, Vladeni und anderswo. In jeden einzelnen Fällen die uns bekannt gegeben wurden, haben wir energisch protestirt, und zwar beim bukarester Kultusminister und beim Generalsekretariat in Klausenburg.

In den Zeiten der chauvinistischsten ungarischen Regierungen waren nie so viele Proteste eingereicht worden wie in den letzten 2 verflossenen Jahren. Unsere Proteste in welchen wir die Aufmerksamkeit der Regierungsorgane auf die Illegalität ihrer Handlungen lenkten, blieben unberücksichtigt. Unsere kirchliche Autonomie wurde mit Füssen getreten, die Schulgesetze wurden nicht berücksichtigt und wie aus den Meldungen unserer subalternen Organe ersichtlich ist, ist jeder einzelne Lehrer der confessionellen Schulen verstaatlicht und die confessionellen Schulen selbst sind aus dem Standpunkt der staatlichen Schulen „unter Organisation befindend.“ Sogar die durch uns interimistisch mit dem Unterricht betrauten Priester wurden verstaatlicht und dieselben wurden zur Ablegung des Amtseides aufgefordert.

Durch diese Minenarbeit herrscht in Sachen des Unterrichts eine vollständige Anarchie. Wir wissen nicht ob die confessionelle Schule als nationale und religiöse Institution noch besteht? Wir wissen nicht ob wir noch confessionelle Lehrer haben oder aber nicht? Es ist uns unbekannt wer die Aufsicht und die Kontrolle in Kultusangelegenheiten führt, ob der Staat oder aber die Kirche wer das Disziplinarrecht ausübt, wer hat die Prüfungstermine festzustellen und wer leitet dieselben, wer hat für die Administration der Elementarschulen zu sorgen? Die Commissionen der Kirchengemeinden wollen sich nicht mehr mit den Angelegenheiten der Schulen befassen, die Schulratscommissionen auf Grund der staatlichen Gesetze haben sich noch nicht constituirt. Unsere Priester haben ihre Stellen als Schuldirektoren verloren, es ist niemand da, der sich mit dem Unterricht der Kirchenlieder befassen würde es sorgt sich auch niemand für den Gottesdienst.

Die Schulgebäude die ein Resultat von Kämpfen mehrerer Jahrhunderte sind, sind uns ohne irgendeine Entschädigung eigenmächtig weggenommen worden, und die confessionellen Schulen die in schweren Zeiten ein sicherer Wegweiser der rumänischen Seele waren, haben zu bestehen aufgehört.

Von dieser destruktiven Aktion, sowie über die Herstellung der neuen gesetzlichen Ordnung haben weder wir noch irgend einer unserer Organe seitens des Generalsekretariats von Klausenburg oder des Kultusministeriums eine Verständigung erhalten. Unsere Kirche wird als vogelfrei betrachtet.

Dieselben schmerzhaften Symptome herrschen auch im inneren Leben der Schulen. Das Niveau des Unterrichts ist in allgemeinen bedeutend tiefer gesunken als es in der confessionellen Schule war. Der Schulplan wird nicht eingehalten in Bezug des Materials der einzelnen Gegenstände. Das Schuljahr beginnt erst im Spätherbst und endet, — wie es ein ehrwürdiger Domherr treffend bemerkte, — wann es eben passt. Es gibt Schulinspektoren die während 3 Jahre ihre Schulen nicht ein einzigesmal besucht haben. Unter solchen Umständen ist das Resultat des Unterrichts überhaupt nicht zufriedenstellend. Die Lehrer entschuldigen sich mit der Begründung, dass sie weder Schulbücher noch aber anderes Schulmaterial haben und dass die Schüler die Schule nicht regelmässig besuchen. Repetitions Unterricht ist ueberhaupt keiner.

Dazu sind wir gekommen!

Mit ernster Besorgnis für die kulturelle und moralische Zukunft unserer Gläubigen stellen wir die Bitte um Instruktionen bezüglich unseres ferneren Verhaltens.

Hermannstadt den 24 April 1922.

Erzbischof Balan.